

Аристотеля до Г.Гегеля і Б.Кроче), і ученими сучасності: В. Андрущенко, С. Анисимовим, Л. Вовком, В. Лутаєм, І. Надольним, М. Каганом, В. Кремене, В. Курилом.

Аналіз філософських (Е. Дюркгейм, М. Шелер, М. Гартман, В. Дільтей, А. Тойнбі, М. Каган та ін.) та психолого-педагогічних праць (крім зазначених вище- А. Маслоу, М. Яницький та ін.) дає підстави сформулювати власне трактування дефініції „цінність” – *філософське поняття, яке виражає інтеріоризований (інтерналізований) у свідомості особистості та пов'язаний із задоволенням духовних і матеріальних потреб індивідуальний максимум, що у процесі соціалізації набув ознак еталона, уніфіковано класифікувавшись у часовій абстракції.* Аналізуючи наше визначення, М. Яницький відзначає, що у В. Франкла воно пов'язане з поняттям „смилових універсалій”, а у Триандіса з „універсалістськими”, або „етичними” (etic), цінностями. Як зауважує він далі, таке визначення унеможливує наявність культурно-специфічних, або „емічних” (emic), цінностей. Хоча М. Яницький визнає, що підходить до цього поняття як психолог, а наше визначення має більш філософський характер.

Керуючись саме таким баченням цінностей (категорії, що здатна виконувати регулюючу функцію поведінки індивіда в соціумі) визначаємо ціннісно-смилову готовність майбутнього педагога до професійної діяльності як *сформоване у процесі навчання та соціалізації у ВНЗ стійке й водночас динамічне інтегральне смислоутворення у свідомості особистості, що може породжувати формування, а в подальшому функціонування особистісних цінностей і їхню трансформацію у професійно-значущі в результаті дії компетентнісних змінних, що детермінує набуття професійних особистісних якостей як установки до здійснення ефективної педагогічної діяльності та набуття високого рівня професійної майстерності у сукупності соціального, професійного та особистісного розвитку майбутнього педагога.*

Беручи до уваги саме такий підхід до смисловизначення паттернів «цінності» та «ціннісно-смилова готовність майбутнього педагога до професійної діяльності» в цілому відзначаємо, що духовний розвиток особистості професійно та всебічно підготовленого педагога здійснюється максимально якісно та ґрунтовно за умов, коли пріоритетним у змісті професійно-педагогічної підготовки є аксіологічний компонент, що містить у своїй основі необхідність залучення фахівця до методологічних, теоретичних і прикладних знань про цінності, їхню природу, механізми розвитку і способи функціонування, а також про професійно-педагогічні цінності, що характеризують професійне становлення і самовдосконалення сучасного педагога-професіонала.

Петрухно Ю.Є.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІБЛОТЕЧНОГО КОЛЕКТИВУ

В будь-якому колективі для організації успішної взаємодії людей необхідною передумовою є створення сприятливого соціально-психологічного клімату, що за залежить від середовища і рівня розвитку колективу. На формування соціально-психологічного клімату впливають такі фактори: стиль і рівень взаємин по вертикалі і горизонталі, умови праці і її організація, умонастрій і задоволеність роботою, організація праці і стиль керівництва, форми і методи керівництва, заохочення і стимулювання аж до організації побуту співробітників і всієї сфери обслуговування, що виходить далеко аж за межі виробництва. При цьому, розглядаючи структуру і зміст психологічного клімату колективу, необхідно підкреслити, що він не є замкнутим утворенням, а взаємодіє з психологією всього суспільства.

Сприятливий соціально-психологічний клімат характеризується наступними основними принципами:

– цінності і відносини в колективі здебільшого відповідають цінностям і завданням суспільства, тобто соціально схвалюються, і одночасно відповідають цінностям і завданням організації;

– у колективі досить розвинена потреба в праці на благо суспільства як сфері самоактуалізації особистості;

- розвинуте творче ставлення до праці, заохочується ініціатива;
- у міжособистісних відносинах розвинуті взаємна довіра і повага один до одного;
- групова діяльність ефективна, високий рівень згуртованості колективу;
- існує достатня взаємна поінформованість стосовно значимих питань;
- існує взаємодопомога і взаємна відповідальність.

Несприятливий, нездоровий рівень соціально-психологічного клімату колективу характеризується:

- наявністю рвацтва (побільше узяти від суспільства, поменше дати);
- неповагою до товаришів;
- придушенням творчості, ініціативи;
- байдужістю і черствістю в спілкуванні;
- неможливістю застосувати груповий потенціал;
- падінням результативності та ін.

Специфічною сферою прояву соціально-психологічного клімату є відносини між керівником і підлеглими, стиль керівництва, характер лідерства. Керівник повинен піклуватися про формування сприятливого соціально-психологічного клімату, оскільки в іншому разі не вдасться задіяти повною мірою груповий потенціал.

У процесі спілкування в колективі виникає певний соціально-психологічний клімат. Серед основних факторів соціально-психологічного клімату в трудовому колективі можна виділити взаємини по вертикалі і горизонталі, стиль і норми спілкування, організацію й умови праці, систему стимулювання. У залежності від стану цих факторів визначається більш-менш емоційна налаштованість членів колективу. Існує безпосередній позитивний зв'язок між станом соціально-психологічного клімату й ефективністю спільної діяльності.

Тобто соціально-психологічний клімат – це феномен, у якому в тій або іншій мірі знаходять висвітлення усі фактори функціонування бібліотечного колективу.

Полякова О.М., Боровик Г.О.

ДО ПИТАННЯ ПРО СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»

Україна сьогодні здійснює перехід від індустріального до постіндустріального суспільства, що вимагає переходу системи освіти від формування її кінцевого результату у вигляді кваліфікації до компетенції, яка дає змогу знаходити рішення в будь-яких професійних і життєвих ситуаціях.

Компетентнісно-зорієнтований підхід – один із нових концептуальних орієнтирів, напрямів розвитку змісту освіти в Україні та розвинених країнах світу. Відповідно, питання про сутність наукових категорій, які є базовими для реалізації даного підходу в навчально-виховному процесі, вбачається актуальною науковою задачею.

Питання сутності соціальної компетентності є недостатньо розробленим у вітчизняній науці. В країнах західного світу, де соціальна компетентність досліджується вже кілька десятиріч, також не існує єдиного усталеного погляду щодо змісту цього поняття.

Традиційно соціальна компетенція визначається як сукупність засвоєних знань, вмінь, навичок, шаблонів, стереотипів та моделей поведінки (Пфінгстен У., Хінтч Р., Рубін К., Роуз-Креснор, Слот В., Спаньярд Х. та інші).